

SUMARI: Editorial (1) • Plataforma Ciutat Vella Llibertat (2) • Habitatge (3) • 8 de març (4) • Antic Teatre (6) • Experiència de cooperació a Les Rambles de Barcelona (7) • Vandalisme al mural del Carrer Bòria (11) • Àpats de Carnaval (12) • Ranxo de Carnestoltes (14) • El nom dels nostres carrers (16)

BUTLLETÍ INFORMATIU DE L'ASSOCIACIÓ DE VEÏNS DEL CASC ANTIC

C. del Rec, 27 | 08003 Barcelona | Tel. 93 319 75 65

ELECCIONS

EDITORIAL

Entrem en un període d'eleccions, generals, europees, municipals i sentim a dir que això és la festa de la democràcia. Una festa que sempre va precedida per l'espectacle de la campanya electoral. Un espectacle basat en la imatge, els talls televisius, els debats, els eslògans, els atacs entre candidats, les declaracions explosives, les futures aliances...

En totes les eleccions les formacions polítiques elaboren uns programes en els quals tracten d'explicar què pensen fer si guanyen. Aquests programes normalment no acaben complint-se mai i l'immensa major part de la gent ni els llegeix.

Es diu que les eleccions indiquen el grau de consciència del poble. No sembla que sigui gaire conscient, doncs, quan una gran part de les classes treballadores voten formacions que en els seus programes incorporen mesures que les perjudiquen i que perpetuen la seva precarietat laboral i social.

El vot és important i creiem que la ciutadania ha de partici-

par exercint el seu dret d'escollir els seus representants polítics, aquells que han de gestionar el dia a dia. Tanmateix, creiem que no menys important i potser més i tot, ho és el control i el seguiment que hem de fer-ne una vegada escollits.

Tenim espais de participació amb les seves limitacions que ens permeten d'alguna manera fer-ho i aquí, parlant en concret del àmbit municipal, és on els veïns i veïnes hem de participar i fer sentir la nostra veu, obtenir respostes i auditar aquestes promeses electorals.

És molt important aquest control i hem de fer un esforç per ampliar, millorar i gestionar sen-

se limitacions aquests espais de participació. Apoderar-nos.

Cal remarcar que en aquestes eleccions apareix la ultradreta franquista fins ara aixoplugada en les files del PP, que ha cregut que ja era hora de caminar en solitari seguint el corrent ultradretà que es va fent espai al vell continent.

Aquesta formació postula el "una, grande y libre" d'amarg record i ataca frontalment els sectors més vulnerables de la nostra societat. Aprofitant els sentiments més obscurs racistes, homòfobs i masclistes elaboren el seu discurs reaccionari, contrari a la cultura, el progrés i a la convivència.

Siguem conscients, votem i fem-ne el seguiment. ♦

PLATAFORMA CIUTAT VELLA LLIBERTAT

La Plataforma Veïnal Ciutat Vella Llibertat té com a objectiu la defensa de la llibertat de totes les persones preses, exiliades, encausades, i represaliades per motius polítics.

Conscients de l'excepcionalitat que patim als darrers mesos, per la repressió desencadenada per l'Estat espanyol, volem compartir i organitzar-nos a la cerca que una gran majoria de veïnes i veïns de Ciutat Vella puguem expressar el nostre rebuig decidit als atacs a les llibertats individuals i col·lectives. Pensem que la contribució de les entitats, organitzacions,

moviments i associacions és fonamental per assolir aquest objectiu perquè només la força del poble pot garantir la llibertat de tothom. En aquest sentit ens proposem endegar una sèrie d'accions i actuacions.

Des d'aquesta Plataforma volem conformar la unitat en defensa de la llibertat, des de les nostres singularitats (culturals, polítiques, socials...). Et demanem que t'hi adhereixis i entre totes i tots lluitem per assolir la llibertat de les persones represaliades.

✉ pciutatvellallibertat@gmail.com

Entitats adherides:

- Agrupació Cultural Folklorica Barcelona
- Agrupament Esplai Santa Maria del Pi (AEPI)
- Amigues i amics del Campanar de Santa Maria del Pi
- ANC Barceloneta
- ANC Ciutat Vella
- Antic Teatre
- Arxiu Parroquial de Santa Maria del Pi (APS-MPI)
- Associació del Retaule de Sant Josep Oriol
- Ass. de Geganters, G. B. de la Barceloneta
- Associació d'Amics dels Gegants del Pi
- Associació de Veïns de la Barceloneta
- Associació de Veïns del Casc Antic
- Associació de Veïns i Veïnes del Gòtic
- Associació de Veïns l'Ostia de la Barceloneta
- Ateneu Barcelonès
- Associació Institut de Promoció de la Cultura Catalana (AIPCC)
- Basílica de Santa Maria del Pi
- Ca la Dona
- CDR Barceloneta
- CDR Casc Antic
- Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria (CADCI)
- Centre Sant Pere Apòstol
- Club Excursionista Pirenaic
- Confederació Sardanista de Catalunya
- Demòcrates Ciutat Vella
- Eix Laietana Associació Veïnal
- ERC Ciutat Vella
- Falcons de Barcelona
- Federació Catalana d'Entitats Corals (FCEC)
- Federació d'Entitats de Cultura Popular i Tradicional de Barcelona
- FOCIR - Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment Reconegudes
- Memorial 1714
- Òmnium Ciutat Vella
- PDeCAT Ciutat Vella
- Plat del Poble Vergonyant de Santa Maria del Pi
- Procés Constituent Ciutat Vella
- Teatre amb R de República
- Tota Cuca Viu

FOTO SUP. Presentació de la Plataforma al Fossar de les Moreres, l'1 de març.

FOTOS INF. Acte reivindicatiu i ballada de sardanes, a la plaça de la Catedral el 24 de març.

TENS PROBLEMES AMB L'HABITATGE? T'APUGEN EL LLOGUER?

AMB LA UNIÓ DELS VEÏNS I VEÏNES DEFENSEM ELS NOSTRES DRETS!

محاربة فقط مع جمعية الجيران يمكننا الدفاع عن حقوقنا

T'APUGEN EL LLOGUER? TENS ALTRES PROBLEMES
AMB L'HABITATGE? VINE A INFORMAR-TE A LA TEVA
ASSOCIACIÓ DE VEÏNS I VEÏNES.

NO ENS FARAN FORA!

هل إيجارك يرتفع؟ هل لديك مشاكل أخرى مع
منزلك؟ تعال إلى رابطة الجيران لن نخرجونا!

Per tractar els problemes de l'habitatge, ens trobem
els **DIJOURS de 18 a 20h** a l'**Associació de Veïns del
Casc Antic**, carrer del Rec, 27.

Disposem d'assessorament jurídic.

لا من المنزل ، ولا من الحي لمساعدتك على
التعامل مع مشاكل السكن ، نحن على الخميس من
الساعة 6:00 مساءً حتى الساعة 8:00 مساءً. في
رابطة الأوردة المدينة القديمة ، كارير ديل ريك ،
27. سوف نقدم لك المشورة القانونية

NOMÉS LLUITANT I
AMB LA UNIÓ ENTRE
VEÏNS PODREM EXIGIR
ELS NOSTRES DRETS

تعال إلى رابطة الجيران. سوف نتواصل مع الناس
الذين هم في نفس الوضع مثلك.
سنكون سعداء بذلك مساعدتك في إيجاد الحلول.
معا سنغير مواقف غير عادلة. الحي هو شعبه!

**NO ENS FARAN FORA!
NI DE CASA
NI DEL BARRI**

Vine a l'Associació de veïns i
veïnes del barri: et posaràs en
contacte amb altra gent que
està en el mateix cas que tu.
T'ajudarem a trobar solucions.
Plegats canviarem aquestes si-
tuacions tan injustes.
El barri és la seva gent!

8 DE MARÇ: ENS ATUREM PER CANVIAR

Aquest 8 de març, com cada any, les dones hem sortit al carrer per fer visibles les nostres reivindicacions. La Vocalia de Dones de l'Associació de Veïns hi hem participat organitzant diverses activitats.

Exposicions durant tot el mes de març:

JA N'HI HA PROU

Lloc: Casal de Joves
Palau Alòs

Exposició contra la violència de gènere. S'han exposat articles de premsa i altres documents sobre els maltractaments, la discriminació i la violència contra les dones, juntament amb imatges i expressions artístiques. Autora: Montse Cabo.

COLORS I TEXTURES

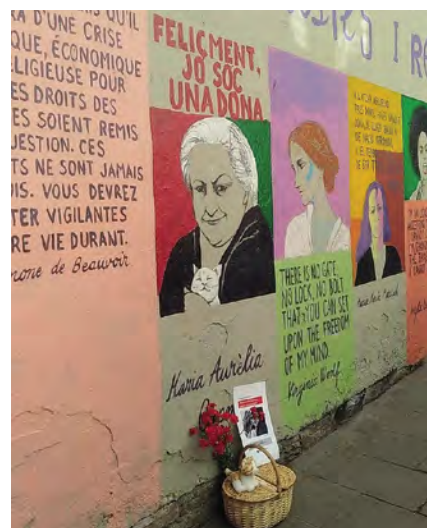
Lloc: Casal de Barri Pou de la Figuera

Exposició fotogràfica. Imatges que ens mostren colors, textures, detalls, espais i la natura que ens envolta. Autora: @efonts (Elena Fonts).

DALT Part del mural en solidaritat amb les dones represaliades.

BAIX Homenatge anònim en record a la Maria Aurèlia Capmany.

23 DE FEBRER

Pintada de Mural al carrer de la Bòria amb la participació de veïns i veïnes del barri. Es va pintar un mural amb el títol LLIURES, FEMINISTES I REBELS. Es va representar la imatge de conegudes activistes i lluitadores del moviment feminista, amb una frase representativa del seu pensament.

AR-HO TOT

7 DE MARÇ

Projecció de la pel·lícula **EL ORDEN DIVINO**, dirigida per Petra Biondina, amb la col·laboració de la nostra cooperativa Els Horteres de la Ribera, i posterior debat.

8 DE MARÇ

Al matí, taula de dones i tallers davant del Mercat de Santa Caterina. Taller de "tocados". Amb la col·laboració de FAFÀ, es van fer guarniments amb ànima i creativitat. Taller de decoració de màscares i poemes. Marxandatge de bosses i xapes amb motius feministes, pastissos i repartiment de flors.

Aquestes activitats van ser molt ben acollides, amb una gran participació, un ambient molt festiu i amb molt de color.

Manifestació feminista

A la tarda, participació de totes nosaltres a la manifestació unitària sota el lema **ENS ATUREM PER CANVIAR-HO TOT, NI**

UN PAS ENRERE. Hi vam participar amb les nostres pancartes. La Gran Via, entre plaça d'Espanya i plaça de Catalunya es va

omplir de gom a gom, amb un acte reivindicatiu en defensa dels drets de les dones i en contra de la violència de gènere. ◆

PROGRAMACIÓ
JUNY i JULIOL
2019

ESPECTACLES (a les 20:00 h.)

Tristán Pérez-Martín

Imatge-música-moviment

GRUPO ROTONDA

TO KI HO

estrena

20, 21 i 22 de juny
 a les 20:00 h

12 € online / 15 € taquilla

Altres dramàtiques

AZKONA&TOLOZA i ALUMNES DE 4t de visual i plàstica de l'Institut Pau Claris

#19 estrena **R**

31 de maig i 1 de juny
 a les 20:00 h

Entrada gratuïta

Noves dramàtiques documentals

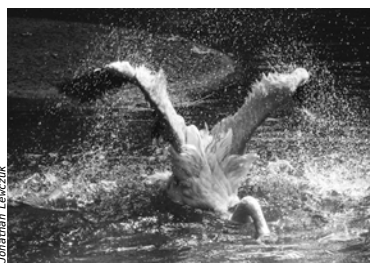
AZKONA&TOLOZA

Tierras del Sud

7, 8, 9, 13, 14, 15 i 16
 de juny a les 20:00 h

12 € online / 15 € taquilla

Jonathan Lewczuk

Nous llenguatges del cos

COLECTIVO LAMAJARA DANZA

Faraloes de Daniel Rosado

27, 28 i 29 de juny
 a les 20:00 h

12 € online / 15 € taquilla

Ganésia Cuervo

Conferència performàtica / Spoken word

FRAU DIAMANDA / HÉCTOR ACUÑA

Frau Diamanda: 20 Años de Lucha Subalterna

30 de juny a les 20:00 h

12 € online / 15 € taquilla

L'ANTIC TEATRE al GREC 2019 (consulteu horaris)

L'Antic al GREC 2019

Noves dramàtiques

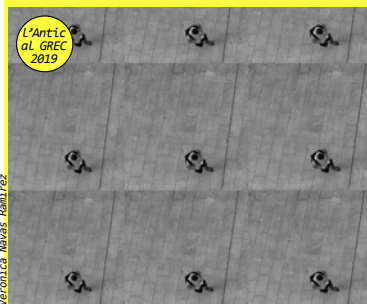
LOS DETECTIVES

estrena

Pienso casa, digo silla

4, 5, 6 i 7 de juliol
 a les 20:00 h

12 € online / 15 € taquilla

L'Antic al GREC 2019

Noves dramàtiques

VERÓNICA NAVAS RAMÍREZ

La Ciudad

estrena

2 passis

11, 12, 13*, 14, 18, 19, 20 i 21 de juliol - 2 passis:
 19:00 i 21:00 h * (13 de juliol: funció única a les 21:00 h)

12 € online / 15 € taquilla

L'Antic al GREC 2019

Nous llenguatges del cos / Performance / Noves dramàtiques

SØREN EVINSON

A Nation Is Born In Me

24, 25, 26, 27 i 28 de juliol
 a les 20:00 h

12 € online / 15 € taquilla

CICLES REGULARS
 (consulteu horaris)

Antic for Kids!

Teatre musical infantil

BRUC BROTHERS COMPANY

El Monstre de Colors va a l'escola

Dimarts 2 de juny a les:
 11:00, 12:00 i 16:30 h

5 € nens / 7,5 € adults (online i taquilla). Menors de 3 anys: entrada gratuïta

Aparicions sobtades

ROGER PELÀEZ

Precinti'm l'esfínter

A les 21:00 h dels dimarts:
 4 de juny i 2 de juliol

6 € online i taquilla

Videocreació

Flux Club

Organitza: HABITUAL VIDEO TEAM

A les 20:00 h del dilluns:
 17 de juny

Entrada gratuïta

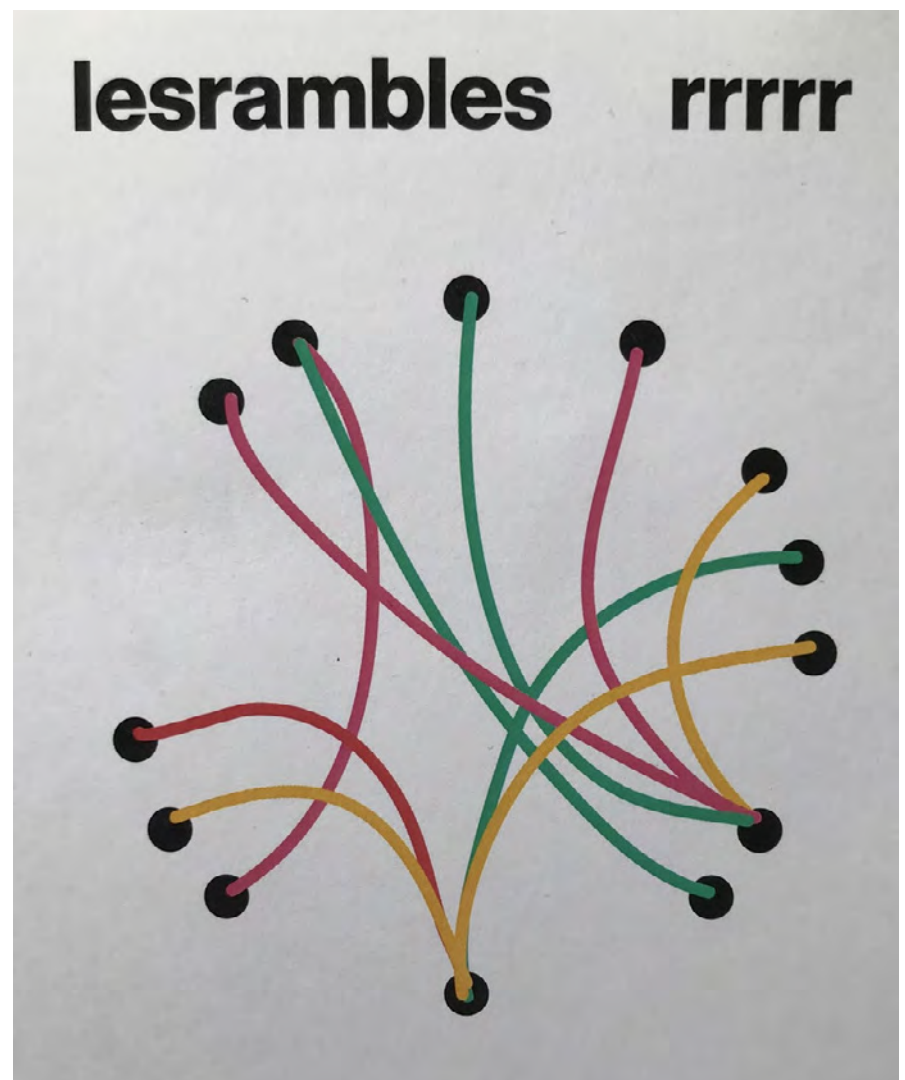
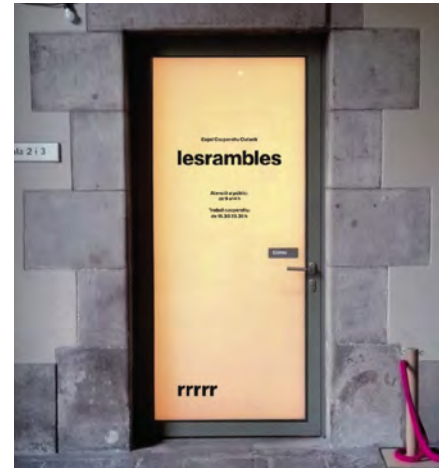
UNA EXPERIÈNCIA DE COOPERACIÓ CIUTADANA A LES RAMBLES DE BARCELONA

Itziar González Virós. UTE kmZERO

L'equip kmZERO, guanyador del Concurs Internacional per a la transformació integral de la Rambla, va concursar amb una proposta metodològica que proposava superar la "participació ciutadana" per la "Cooperació ciutadana" i que substituïa el nom de *La Rambla* pel plural *Les Rambles*. Ambdues qüestions del tot rellevants en aquests temps de renovades lluites en defensa d'una ciutat amenaçada més que mai per la virulència dels embats d'inversions immobiliàries internacionals.

Per què "cooperació" i no "participació"? Doncs perquè la participació implica que algú que té la informació o el lideratge del procés, convida a la resta a sumar-se i dir la seva *a posteriori*. D'alguna manera, implica una jerarquia. Algú des de dalt (govern o administració) o des del costat (tècnics contractats també des de dalt, per a conduir el procés amb la gent) tenen el lideratge i marquen les regles de joc de com s'ha de produir aquest intercanvi d'impressions o propostes. Davant d'això, la cooperació (FIG. 1) defineix un *a priori*, un moment

zero de reconeixement de tots els agents que hauran de definir "com i quan" es farà el treball col·lectiu d'anàlisi de problemàtiques i definició de propostes. En pla d'igualtat i des de dins l'administració i fora d'ella. Amb les persones de les diverses àrees implicades de l'Ajuntament, els tècnics encarregats de la redacció del projecte, i la ciutadania experta i la de proximitat.

BAIX Fig 1. Imatge del procés cooperatiu Les Rambles.

DALT Fig. 2. Espai Cooperatiu ciutadà al Palau de la Virreina, Rambla 99.

UNA EXPERIÈNCIA DE COOPERACIÓ CIUTADANA CIUTADANA A LES RAMBLES DE BARCELONA

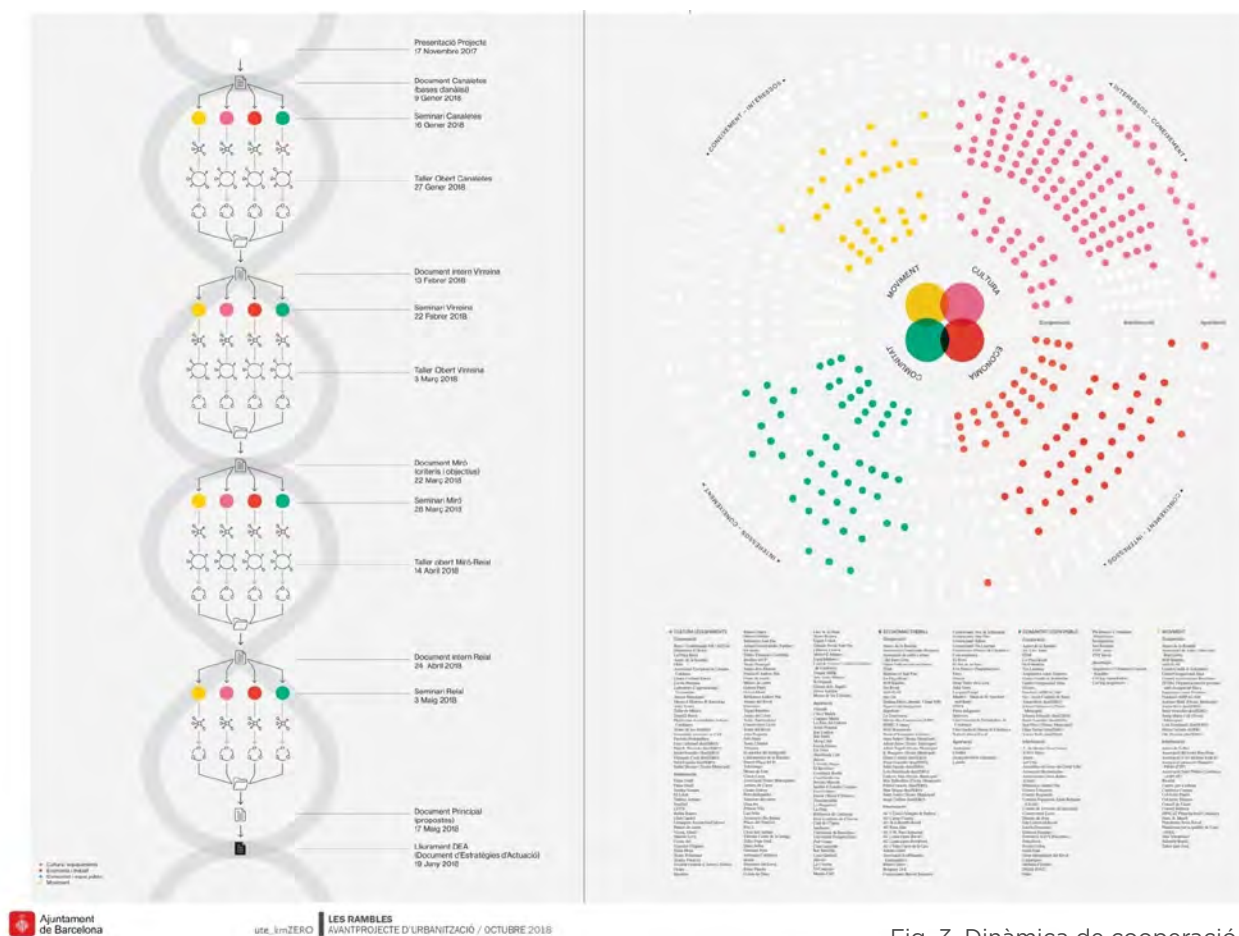

Fig. 3. Dinàmica de cooperació i grups cooperatius Les Rambles.

En el cas de l'equip de kmZERO la metodologia proposada es basava en la creació de 4 grups ciutadans de cooperació que estaven composts pels tècnics de l'administració corresponents, els tècnics de kmZERO, les associacions veïnals i comercials de proximitat i un conjunt d'entitats o persones amb expertesa en cada matèria tractada. Vàrem crear 4 grups cooperatius: un de moviment, un altre de cultura i equipaments, un tercer grup de comunitat i espai públic i un darrer d'economia i treball. Cada grup es reunia periòdicament a l'espai cooperatiu que vàrem ha-

bilitar a *peu de carrer*. A peu de carrer i a la vista de tothom i no pas a dins dels despatxos de l'administració o de l'equip redactor del projecte.

Ens semblava important que l'equip guanyador del concurs treballés en obert i amb transparència davant de la ciutadania. Per això, vàrem aconseguir a través d'un conveni (i pagant les despeses de neteja, aigua, llum i seguretat) un espai (FIG. 2) a la planta baixa del Palau de la Virreina. Als matins hi havia una persona que atenia a tothom que s'acostés a preguntar o dir-hi

la seva; i a les tardes es reunien quinzenalment els Grups Cooperatius ciutadans temàtics per a tractar les qüestions específiques de cada un d'ells. Després de les reunions quinzenals per separat, sempre hi havia un Seminari on es reunien els quatre grups i es treballava des de la mirada complementària que representaven cada un d'ells. Finalment, després dels seminaris s'obria el treball cooperatiu a la resta de la ciutadania a través dels Tallers oberts. Així, en un procés de menys a més, de treball en petit format a treball en gran format, vàrem passar per tres cicles complets,

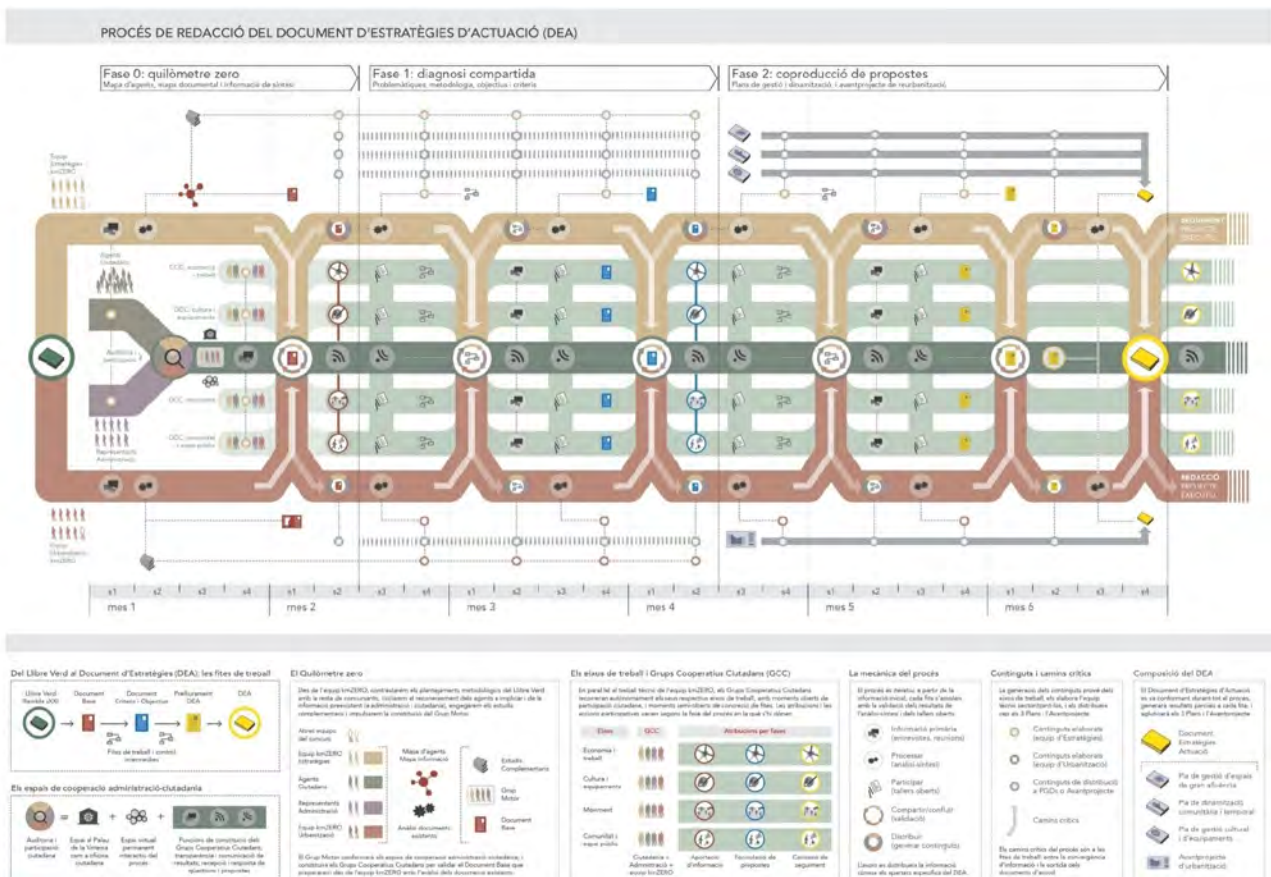

Fig 4. Esquema de la metodologia de cooperació ciutadana en el procés de Les Rambles.

Fig 5. Portades de les tres rotatives. Es poden trobar en pdf a la web: www.barcelona.cat/lesrambles

UNA EXPERIÈNCIA DE COOPERACIÓ CIUTADANA CIUTADANA A LES RAMBLES DE BARCELONA

un per fer la diagnosi (document “Canaletes”), un altre per definir els criteris i objectius (document “Miró”) i finalment les propostes (document “Principal”). (FIG. 3)

Deia al principi que no era casual la decisió de parlar de les Rambles en lloc de la Rambla. L'objecte del concurs i l'encàrrec municipal era la Rambla del s. XXI, com si calgués posar al dia el passeig històric. A l'equip kmZERO, li va semblar important rebatejar el passeig i el projecte com “*Les Rambles*”, reconeixent que no hi havia una única manera de veure-la ni una única manera de diagnosticar els seus problemes. Les Rambles són i han de seguir essent diverses. Ens amoïna que una visió prevalgui sobre les altres, però alhora la volem resca-

tar de la inèrcia d'especialització a en un espai per al consum de l'oci del turista. (FIG. 4)

Per deixar constància que el procés de cooperació era en obert i continuat, més enllà del treball del kmZERO i dels grups cooperatius, es va posar èmfasi en que la pàgina web de l'ajuntament pugés tota la documentació en temps real i vàrem editar unes rotatives a mode de revista de barri (FIG. 5) per a poder arribar a més persones i augmentar la capillaritat dels processos.

L'encàrrec municipal ha estat innovador en el fet que per primera vegada ha demanat en el plec de condicions del concurs definir una feina de re-urbanització però també, i alhora, les estratègies

d'actuació que l'han d'acompanyar per evitar els efectes de gentrificació que es poguessin derivar de la reforma. Tan important ha estat fer aquestes dues aproximacions complementàries, com el fet d'anar treballant el document en obert, corregint-lo contínuament sota la mirada de tots els agents implicats. La clau de volta d'aquesta proposta de cooperació ciutadana és la **Comunitat Rambles** (feta de totes les persones implicades en el procés i les que s'hi aniran sumant en el futur) en la que hem proposat (FIG. 6) que radiquin les feines d'auditoria i seguiment del projecte i la seva concreció en el futur.

Per a més informació, podeu consultar la pàgina web: www.lesrambles.net ♦

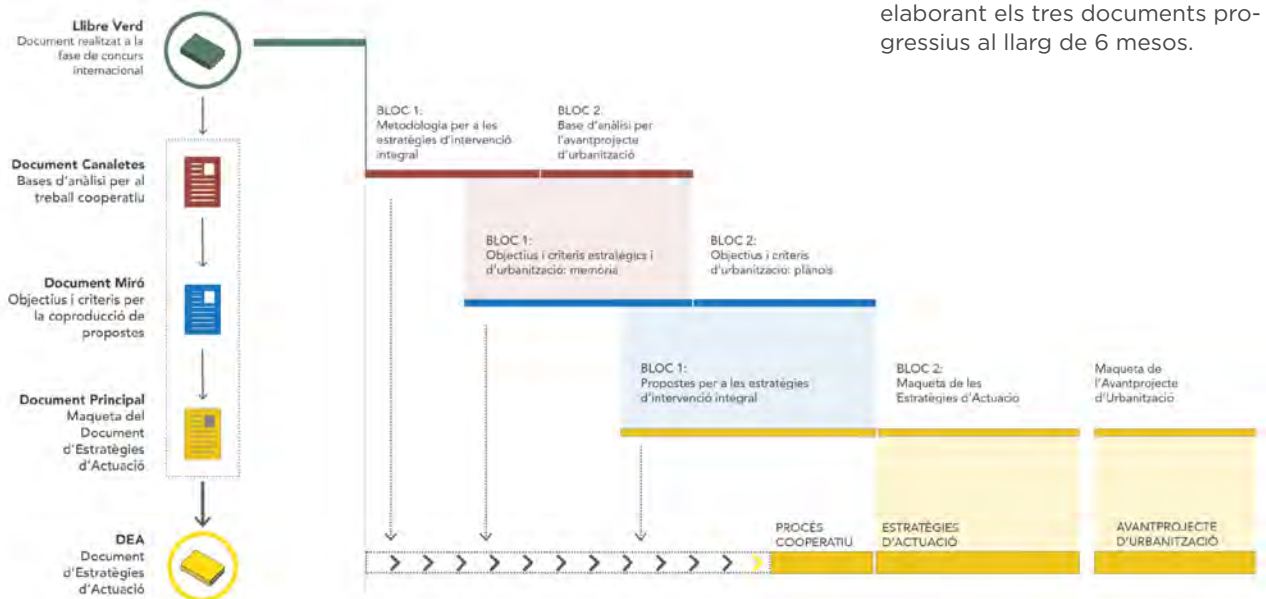

Fig 6. Esquema de com s'han anat elaborant els tres documents progressius al llarg de 6 mesos.

AGRESSIÓ AL MURAL DEL 8 DE MARÇ, AL CARRER DE LA BÒRIA

Dins de la celebració del 8 de Març la Vocalia de Dones del Casc Antic, amb la participació de veïnes i veïns del barri vàrem pintar el mural "LLIURES, FEMINISTES I REBELS", en homenatge a les dones compromeses amb la lluita feminista, i també en reconeixement a les dones que estan empresonades, represaliades i exiliades.

La primera setmana d'abril el mural va patir agressions i ha estat vandalitzat per VOX, gent que no estima ni respecta el barri ni la ciutat, individus de curt i ras enteniment. L'agressió, la ignorància, la violència i el menyspreu al nostre gènere, demostren manca de cultura, sensibilitat i de respecte per la nostra història. Les dones també l'escrivim.

Dilluns 8 d'abril, vam decidir restaurar el mural malmès, per denunciar l'agressió, per respecte al barri i a la dignitat de les persones. Fem nostra la consigna:

CAP AGRESSIÓ SENSE RESPOSTA ♦

- 1 Estat del mural malmès.
- 2 i 3 Procés de restauració.
- 4 Mural restaurat.

Color i Pintura SOLÀ

Totes les pintures i tots els colors
Pintura · Decoració · Drogueria · Neteja
www.coloripinturasola.com

Ara tenim pintures en liquidació!

Mestres Casals i Martorell 20
08003 Barcelona Tel 93 319 84 04
M Urquinaona / Jaume I

Lepant 269
08013 Barcelona
Tel 93 436 85 61

M Sagrada Família

Astúries 18
08012 Barcelona
Tel 93 217 00 68

M Fontana

ELS ÀPATS COMUNITARIS DE CARNAVAL

Les festes tenen sempre un component essencial, la comensalitat. I és que compartir un àpat porta a obrir la ment cap als altres i al sentiment de comunitat, tan necessari per a la salut individual i col·lectiva.

Hi ha dues classes d'àpats festius, els familiars i els de tot el grup. Darrerament, hi ha hagut polítics

que s'han entestat a blasmar els sentiments i les ideologies de les persones que componen una parentalla, en el moment dels àpats de Nadal, com si això fos una cosa nova, quan tots sabem el que es juga en un dinar de Nadal: la fama de la mestressa està en

joc i els convidats empraran tots els detalls per a la crítica,

tan cruel com mala fe tinguin els parents. La vaixel·la, la novetat o la tradicionalitat dels plats, i la seva perfecció o imperfecció són el tauler de joc on les diferències familiars mouen les seves jugades. Així que la tensió és i ha estat present en la majoria de les cases la nit o el dia de Nadal. No hem de perdre de vista que tota festa implica un risc. Per tant, pensar que això és distintiu de les circumstàncies actuals és no conèixer la tradició.

En canvi, els àpats de Festa Major, encara que les mestresses també s'hi juguen la bona fama entre

parents i convidats, tenen l'al·licient que són només una parada festiva en el curs de tots els actes de la festa, i així les converses, les tensions, estan dirigides cap a altres punts del repertori.

Pep Coll, en les seves llegendes recollides al Pirineu, ens n'ha deixat una de molt esclaridora del que pot passar en un àpat festiu en una casa. Conta que hi va haver un bisbe en visita pastoral que va anar amb el seu seguici al poble d'Erill, que llavors estava en un vessant de la muntanya, i a l'hora de dinar es van repartir en dues cases. En la que no hi havia el bisbe van començar a comentar com en la casa on aquest menjava havien fet passar per conill el que era un gat. En acabar, algú del seguici li va comentar al bisbe i aquest, disgustat va dir: "Doncs ara ja no serà més Erill d'Amunt, sinó Erill la Vall." I efectivament, al cap de poc, una esllavissada de les gleres o tarteres, va fer que les cases del poble haguessin de baixar a la vall.

En canvi, les festes amb àpats comunitaris al carrer o en espais públics són l'esperó per al sentiment de comunitat. Tothom hi diu la seva, tothom hi col·labora i acaba essent un dels elements centrals de la festa.

Ara bé, perquè tot surti com cal i la festa compleixi la seva funció de renovar el poble, tothom hi ha de ser convidat. Històricament, quan es volia celebrar un esdeveniment oficial important, com el naixement d'un fill del rei, o un

casament reial, si es volia que la festa tingués èxit, es convidava a tothom a celebracions i àpats, perquè llavors fins i tot els més pobres podien celebrar i no hi havia un esglaó festiu entre els que celebraven i els que miraven.

Això té la seva expressió màxima pel Carnaval, on tradicionalment es creia que hom s'havia d'atipar per no deixar res del cos que quedés buit, perquè els esperits dels difunts que en aquell moment còsmic vagaven pel món, no s'emparessin dels vius, fent-los emmalaltir i fins i tot arrossegant-los al seguici dels difunts. D'aquesta manera, el ritual de menjar i beure es feia sagrat, i no deixava lloc per a la intrusió d'un esperit malèvol. Fins i tot els menjars flatulents i greixosos eren els adequats per alliberar el cos de tota ventositat que els pogués allotjar.

El grup, per Carnaval, i en totes les festes relacionades, ofereix en els àpats col·lectius la seva cara més amable. Però, al mateix temps, no es pot deixar a ningú fora del grup celebrant i per això en molts llocs s'oferia un àpat als pobres dels encontorns. Així era abans la *sopa*, que es donava aquestos dies

al pobres, a Gavà, Sant Pere Pescador, Sant Quintí de Mediona i Viladecans. A Sant Fruitós de Bages, l'àpat per als pobres era una arrossada, tan esplèndida que ha passat a ser la denominació de la festa actual per a tothom.

Les disbauxes de menjar beure i ballar per Carnestoltes no eren ben vistes per l'Església, que ha tingut sempre un altre ritual de preparació a les grans festes, és a dir, amb grans dejunis, que han caracteritzat la Quaresma en contraposició a l'excés de Carnaval. Per això, en alguns pobles, els grans àpats comunitaris, cassolades, escudelles, arrossades, eren beneïts pel capellà, en un intent d'encabir la festa dins dels cànons establerts.

El nom que reben aquestos àpats comunitaris tenen molt a veure amb el que es tenia per una menja desitjable en temps antics: sopa, escudella, xuia, com a Agullana (que inclou rostes de cansalada), guixa (que fa referència al llegum *lathyrus sativus*, anomenat guixa, en català i almorta, en castellà, de gust semblant al cigró i de gran consum en èpoques de fam, però que menjat de forma continuada produeix latirisme, o mal de les guixes, una malaltia del sistema

nerviós) i a Isona es diu ranxo, calderada, cassolada, arrossada, garotada, com a Cadaqués, sardinada, farinetes, *fassit* de Sopeira, fogasseta, com a Aldover (que pren el nom especial del pa) i fins i tot xocolatada, si és un berenar o esmorzar. El component nostàlgic de retrobar gustos d'altre temps, quan no hi havia l'abundor posterior, fa valorar les arengades, les sopes, les farinetes i tot allò que ja s'ha deixat de prendre.

Un component essencial per a l'àpat comunitari és la recapta o plega per tot el poble. És clar que hi ha llocs on participar en aquest àpat comporta un petit pagament, però el que és més comú és que un grup d'edat, els nens i nenes, els "quintos", el jovent, de vegades acompanyats per músics o danses, com el ball de bastons, o d'un carro adornat de mimosa, o com a Sant Llorenç de Morunys, on els nens que l'han fet tradicionalment, cantaven la cançó dels Romeus.

La plega portada a terme per un grup d'edat representa conferir-li un caràcter sacerdotal. Així, mentre es feia el servei militar, els quintos eren un grup en ple ritu de pas, de joves a adults, i moltes de les festes en què es necessitava uns actants entremig de dos estadis, en el límit perillós del pas, s'encomanava als quintos aquest paper. En altres moments, són els nens els que representaran aquest pas.

El recorregut en farandola per totes les cases representa la partici-

pació de tota la comunitat, a més dels especialistes a anar a buscar llenya, encendre el foc, cuinar, sobretot, i servir. És essencial, doncs, que tothom senti aquest àpat com a seu, perquè hi ha participat. Per això, en festes que comencen cal tenir-ho en compte, per bastir un procediment en què la plega i donació de tothom sigui ben present. Per això, en molts pobles tothom hi és convidat mentre es porti de casa el plat i els coberts.

Encara que hi ha pobles en què tothom s'emporta la seva ració a casa, el més popular és menjar-ho a la plaça, el lloc festiu i comunitari per excel·lència.

La participació de tothom, que ningú se'n senti exclòs, és la característica més important de la comensalitat festiva. Tota la comunitat hi ha contribuït d'alguna manera, com a grup d'edat, com a especialista en alguna tasca. No es tracta de pagar i que uns anònims ho facin tot, sinó que tothom s'hi reconegui, tothom pugui fruitir del sabor, del resultat i de sentir-se comunitat amb els altres i orgullós de ser-ho i de transmetre-ho a les següents generacions. ◆

RANXO DE CARNESTOLTES 2019

Seguint amb la tradició, aquest any també s'ha fet el Ranxo de Carnestoltes el dissabte 2 de març a la plaça del Forat de la Vergonya.

El ranxo el vam organitzar entre l'Associació de Veïns, la cooperativa de consum Tota Cuca Viu que va fer l'olla vegetariana i Les Horteres de la Ribera que van preparar humus i mus de remolatxa.

Els comerciants del barri van participar amb l'aportació dels productes de tota mena: carnisseria, verduleria, supermercats... i des de ben aviat un grup de veïns i veïnes vam fer bullir l'olla.

El Grup de Dones de l'Associació va organitzar també un mercat de productes de segona mà i un taller de màscares amb la participació dels nois i noies que treballen

amb els educadors de barri de la Fundació Adsis.

A l'hora de dinar, a la taula hi va participar molta gent i l'ambient va ser molt positiu durant tot el matí. Aquesta activitat ens ajuda a conèixer-nos més entre tots els veïns i les diferents entitats del barri. En acabar, la conclusió va ser unànime: l'any vinent hi tornarem! ♦

Taller de màscares amb la participació de veïns i veïnes al Forat de la Vergonya.

HERBOLARI

Establiment especialitzat en la venda de plantes medicinals, tés, espècies, elaboracions artesanals i productes integrals per a tractaments en fitoteràpia i dietètica.

- Massatges (terapèutics)
- Teràpies alternatives (Reiki, Flors de Bach...)
- Tallers de (ús de les Plantes Medicinals, Aromateràpia...)

HORARIS:

Dimarts a divendres de 11 a 15 h. / de 17 h. a 21 h.
Dissabtes de 11:30 h. a 15 h. / de 17:30 h. a 21 h.

c/ Flassaders 14, Barcelona 08003
Tel: 93 319 69 42 | herboribera@gmail.com

Preparació del ranxo
i àpat comunitari.
Bon profit!

El nostre agraïment per a tots els comerciants que van fer possible el Ranxo de Carnestoltes:

David carnisers
Carnisseria Anna i Ramon
Carnisseria M. Mercè
Carnisseria Isabel i Felipe
Carns Miquel
Menuts Toni
L'hortet d'en Julià
Fruites i verdures Soto
Fruites i verdures Labrador
Llegums i plats cuinats Josep
Alec ous
Polleria Angelines
Polleria hueveria Ponce
Aviram i caça Agustí
Carnisseria de cavall Xavi
Xarcuteria Carles Gourmet
Carn Martí Jordi
Cansaladeria Josep Vilà
La Cansaladeria
Cansaladeria Antonio
Llegums cuits Jaume
Fruites Fèlix
Fruiteria Vuitcamps
Cafés el Magnífico
Bar Restaurant Blau
Carnisseria Carles

ensa

electrodomèstics

Av. Francesc Cambó, 27-31 - Alvarez de Castro
Tl. 932 955 764 - Fax 932 956 055
08003 Barcelona
E-mail: ensa15@dinel.es

EL NOM DELS NOSTRES CARRERS:

CARRER DELS MERCADERS

Maria Mas

Amb la destrossa que suposà l'obertura de la Via Laietana i la remodelació del seu entorn, el carrer dels Mercaders quedà partit en dos. Abans s'entrava pel carrer de la Bòria i moria a la Plaça de les Beates.

Fou un carrer molt important al segle XIII. Lluís Almerich, en la Història dels carrers de la Barcelona Vella Tom II, ens explica: "Via senyorívola de la ciutat, pel fet d'allotjar-se en ella els personatges més granats del comerç barceloní des dels segles XII al XVIII..."

"En un dels seus palaus hi morí, el 26 de setembre de 1417, la reina Elionor de Xipre. Ses despulles foren depositades a la derruïda església de Sant Francesc de Pàdua. A l'enterrament de Elionor hi assistiren, anant darrera el fèretre, cobertes les testes amb vels negres, tres reines: Na Maria de Castella, muller del monarca aleshores regnant Alfons el Magnànim, Na Violant, vídua del rei Jaume, i Margarida de Prades, vídua del rei Martí" (Per saber-ne

més sobre aquesta reina és interessant consultar la Viquipèdia).

Un dels palaus d'arquitectura civil catalana, de gran interès històric-artístic, la "Casa Padellàs", l'any 1931 fou desmuntat del número 25 d'aquest carrer i traslladat pedra a pedra a la Plaça del Rei. Des del 1943 és la seu del Museu d'Història de Barcelona

En les seves memòries, Josep Ma. de Segarra recorda l'ambient que es vivia entre els enderrocs, la seva família hi tenia casa-palau: "En aquells dies el nostre barri, tot enrunat degut als grans arranja-

ments, constituïa una zona inhòspita, quasi intransitable. Gràcies a l'abandó i a la foscor s'hi improvisaren barraques de tota mena, la deixada desolació de l'ambient creà nuclis infectes. Arribar de nit a casa en aquelles condicions no feia cap mena de gràcia."

L'obertura de la Via Laietana, abans i ara, suposa primer la destrucció d'una part important de la Barcelona Vella i actualment una via infernal que divideix Ciutat Vella i que els veïns la patim amb contaminació acústica i ambiental sense precedents a cap ciutat. ♦

VOLS UN BARRI MILLOR? AJUDA'NS A DEFENSAR-LO AMB L'ASSOCIACIÓ DE VEÏNS DEL CASC ANTIC

Associació de Veïns del Casc Antic: Vine a la nostra seu, al carrer del Rec, 27 **dilluns, dimecres o dijous de 18 a 20h** o escriu-nos a associacio@sosicascantic.cat.
Fes-te soci/sòcia! Quota anual: 20€